

BORÅS STAD

Budget 2024 - Planeringsunderlag

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Möjligheter, utmaningar och risker - Omvärldsanalys	4
3 Nämndens uppdrag och ansvar	5
3.1 Nämndens grunduppdrag.....	5
3.2 Uppdraget som arbetsgivare	6
3.3 Mänskliga rättigheter	7
3.4 Så här följer nämnden upp sitt uppdrag och ansvar	8
3.5 Samarbeten för att klara nämndens uppdrag och ansvar.....	10
4 Kommunfullmäktiges fokusområden	11
4.1 Ett Borås med trygga och hälsosamma individer genom hela livet	11
4.2 Hälsosamma arbetsplatser och hållbart arbetsliv	12
4.3 Ett Borås som verkar för förebyggande arbete, integration och trygghet.....	13
5 Särskilda samarbetsuppdrag till nämnder och styrelser	13
6 Resurser	14
6.1 Resultat	14
6.2 Ekonomiska förutsättningar	15
6.3 Verksamhet 2024	17

1 Inledning

Individ- och familjeomsorgsnämnden ansvarar för myndighetsutövning och vård-, stöd och behandlingsinsatser för barn och unga, vuxna samt för ensamkommande barn. Nämnden har dessutom två av kommunfullmäktiges fastställda samarbetsuppdrag. Ett samarbetsuppdrag för barn och unga i riskzonen och ett samarbetsuppdrag i boendeprocessen för de som behöver samhällets stöd.

Brukare och befolkning.

Borås Stad har sedan 2011 ökat med cirka 10 000 innevånare varav ca 3000 i åldern 0-19 år. Ökningen beräknas fortsätta och Borås förväntas öka med ca 300-400 invånare per år fram till 2025. Antalet som blir aktuella för Individ- och familjeomsorg beror på flera omständigheter såsom samhällskriser och utvecklingen i olika bostadsområden. Ramtilldelningen i Borås Stads budget för Individ- och familjeomsorgsnämnden följer inte volymutvecklingen. Anmälningar och ansökningar till verksamheterna har under de senaste fyra åren ökat. Första halvåret 2023 låg strax över nivån, för 2022 med en ökning från 1946 till 2073 aktualiseringar (0-20 år). Aktualiseringar över 21 år har ökat något jämförbart med föregående år och är nu på 630 för första halvåret 2023.

Verksamhet

Nämnden har med bakgrund i Borås stads styr- och ledningsmodell beslutat att prioritera följande fokusområden under 2024:

Område 2. Ett Borås med trygga och hälsosamma individer genom hela livet,

Område 3. Hälsosamma arbetsplatser och hållbart arbetsliv samt

Område 5. Ett Borås som verkar för förebyggande arbete, integration och trygghet

De utvecklingsområden nämnden arbetat med under 2022-2023 utifrån det program för utvecklingsarbete som nämnden tagit fram fogas in i de antagna fokusområdena. Programmet för Individ- och familjeomsorgens utveckling blir på detta sätt en del av arbetet utifrån fokusområdena. Aktiviteter utifrån fokusområdena och uppföljning av dessa kommer att vara en del av det årliga uppföljningsarbetet.

Nämnden har under 2023 genomfört en omorganisation för att samla förebyggande samt myndighets- och insatsverksamhet som arbetar med unga och unga vuxna i åldern 13- 23 med risk för att hamna i normbrytande, missbruk och socialt utåtagerande. Den nya organiseringen benämns Ungdomscentrum. Syftet är att samla kunskap och insatser för att bättre ge stöd till dessa målgrupper.

En strategi för att utveckla familjehemsvården har tagits fram under 2023 och kommer att vara en viktig del av nämndens arbete under 2024. Strategin syftar till att:

- Öka andelen egna familjehem
- Öka andelen nätverksplaceringar och antalet nätverkskartläggningar
- Minska antalet sammanbrott i placeringarna
- Familjehemsplacerade barns hälsa och skolgång ska förbättras ytterligare

Nämndens kommunövergripande samordningsansvar för sociala boendefrågor har resulterat i ett utökat uppdrag med en väg in till Borås stad för de som har en social boendeproblematik. Något som lett till ökad efterfrågan på boendelösningar och andrahandsboenden (sociala kontrakt). Nämnden har under 2023 arbetat med revidering av programmet mot hemlöshet. Under 2024 kommer aktiviteter utifrån det nya programmet att arbetas med inom ramen för formen Socialt hållbart Borås.

Medarbetare

Nämnden har en stor kompetensförsörjningsutmaning avseende socionomer. Det pågår ett arbete utifrån nämndens kompetensförsörjningsplan. Aktiviteterna täcker flera olika områden som tillsammans ska bidra till en positiv kompetensförsörjning. Fokus är på att rekrytera och behålla socionomer. Det pågår även ett samarbete i dessa frågor mellan nämnderna i sociala klustret.

2 Möjligheter, utmaningar och risker - Omvärldsanalys

Möjligheter

- Borås är huvudorten i Sjuhäradsområdet, vilket gör att verksamheter, som kräver särskild kompetens såsom Barnhus samlas där. Detta skapar karriärvägar för medarbetare
- För att attrahera medarbetare samverkar IFO med Högskolan i Jönköping och Göteborgs Universitet för att ta emot VFU-studenter från Socionomprogrammet men även andra utbildningar
- Nämnden har utbildningssatsningar i bl.a. Systemteori och Signs of Safety
- En dialog med Högskolan i Borås pågår för att starta en Socionomutbildning
- Digitaliseringen ökar möjligheten för brukare att få och föra dialog med socialtjänsten. Skapandet av brukar- och närstående-baserade nätverk via socialtjänsten kan stödja möjligheter till självhjälp. Nya e-tjänster är på gång att utvecklas inom t.ex. råd-, stöd- samt chattforum.

Utmaningar

- Svårigheter att rekrytera socionomer samt personalomsättning
Sedan 2014 finns krav på behörighet för handläggare inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård. Det senaste decenniet har det för nämnden, liksom för hela riket, blivit allt svårare att rekrytera socionomer, särskilt de med längre erfarenhet. Detta har inneburit att mer oerfarna socionomer får ta svårare ärenden och det blir svårare för oerfarna medarbetare att hitta kollegialt stöd hos erfaren medarbetare.

Personalomsättningen inom Barn och unga myndighet var hög 2022 men har under 2023 stabiliserat sig. Ökade pendlingskostnader, högre erbjuden lön hos annan arbetsgivare, hög arbetsbelastning och önskan om mer stöd av olika slag var de fyra främst bidragande orsakerna till att medarbetare slutade under 2022. För 2024 är utmaningen och målet att minska antalet vakanser och minska antalet konsulter.

Socialtjänsten behöver kontinuerligt se över förutsättningarna för medarbetarna att kunna göra ett bra jobb bl. a genom yrkesrollens status, rimlig arbetsbelastning, alternativa karriärvägar och bra arbetsvillkor. Exempel på genomförda aktiviteter är justeringar i lönesättning utifrån uppdaterad arbetsvärdering, strukturella lönepolitiska prioriteringar inom ramen för löneöversyn 2023, riktad kompetensutveckling och satsningar inom hälsa och stöd.

- Behov av att rekrytera familjehem och utveckla familjehemsvården
Komplexiteten i ärendena ställer allt högre krav på familjehemmen. Brist på tillräckligt många egna familjehem belastar förvaltningens ekonomi.

Risker

- Två socialt utsatta områden i Borås och barn och unga med normbrytande beteende, Norrby och Hässleholmen. Även Sjöbo är ett riskområde som haft en negativ utveckling. Det är stora skillnader i uppväxt- och levnadsvillkor för personer som bor i dessa områden jämfört med övriga stadsdelar. Det är viktigt att upptäcka och identifiera barn som är i behov av stöd i ett tidigt skede och att erbjuda och motivera föräldrar och barn att ta emot hjälp för att bryta en negativ utveckling i samverkan med andra aktörer, som polis och skola. Socialtjänstens insatser sträcker sig från generellt förebyggande arbete till individuellt anpassade insatser till barn och unga med normbrytande beteende eller som begår allvarliga brott. Nämnden har under 2023 planerat för att genomföra förebyggande insatser, myndighetsutövning och biståndsbedömda insatser för Unga (13-23 år) med normbrytande beteende inom Ungdomscentrum som ett led i att möta utmaningar och risker. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för att möta och tillgodose behov hos unga med problematik kopplat till missbruk, kriminalitet och annat normbrytande beteende och på detta

sätt minska riskens inverkan på nämndens verksamhet

- Hemlöshet och Bostad först
Hemlösheten och efterfrågan på boendelösningar har blivit ett samhällsproblem. Det är flera faktorer som bidrar till hemlöshet. Socialtjänsten har inget generellt ansvar för att ordna en bostad till bostadslösa men kan däremot besluta om bistånd till boende med olika individuellt utformade insatser. Det krävs ett samarbete med kommunala och privata bostadsbolag för att hjälpa hushåll som har svårt att lösa bostadssituationen själva. I det boendesociala arbetet är det vråkningsförebyggande arbetet betydelsefullt och att bostadsbolagen låter socialtjänsten anskaffa lägenheter av deras bestånd. ”Bostad först” är en del i arbetet med att motverka hemlöshet. För att ytterligare ta steg krävs utökat samarbete och överenskommelser med bostadsbolagen i Borås.

Omvärldsanalys - pågående utredningar och förändringar i bestämmelser som berör Individ- och Familjeomsorgens verksamheter

- Samsjuklighetsutredningen föreslår i sitt slutbetänkande, "Från delar till helhet Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja", hur en ny tvångsvårdslagstiftning ska utformas utifrån tre principer när det gäller personer som har skadligt bruk eller beroende
 1. Tvångsvård för skadligt bruk eller beroende ska ges samordnat med annan psykiatrisk vård som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja
 2. Tvångsvård användas för att förhindra dödsfall och allvarlig sjukdom
 3. Verksamheter som bedriver heldygnsvård med tvång ska vara i ständig utveckling för att göra vården så trygg och meningsfull som möjligt
- Ungdomskriminalitetsnämnder - en ny ordning för att förebygga brottslighet. Detta kan komma att innebära förändringar i våra arbetssätt
- Reform när det gäller skyddat boende, bl.a. ska skyddade boenden ha tillstånd och behov av upphandling. Det kommer även behövas beslut på medföljande barn (krävs inte idag)
- Regeringen har lämnat uppdrag åt en särskild utredare att se över och föreslå åtgärder för hur kvaliteten i vården kan öka när barn och unga placeras i familjehem, jourhem, stödboende och hem för vård eller boende med mera
- En ny lag om kommunernas förebyggande brottsbekämpning trädde i kraft den 1 juli 2023. Enligt den nya lagen ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan samt ta ett visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion. Ansvaret för kommunens förebyggande brottsbekämpning samordnas centralt
- Utredningen Framtidens socialtjänst har lämnat förslag till en ny socialtjänstlag. Målet är att ett förslag till ny socialtjänstlag presenteras år 2024 för att gälla 2025
- Fler verktyg i socialtjänstens arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn, DS 2023:15

3 Nämndens uppdrag och ansvar

3.1 Nämndens grunduppdrag

Individ- och familjeomsorgsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom Individ- och familjeomsorgens delområde barn och unga och vuxna samt för ensamkommande barn. Nämnden har även ett kommunövergripande samordningsansvar vad avser boendesituationen för människor som är

socialt utsatta och långt ifrån den ordinarie bostadsmarknaden. Programmet mot hemlöshet beskriver en del av nämndens uppdrag inom detta område.

Nämnden har dessutom två av Kommunfullmäktige fastställda samarbetsuppdrag. Ett särskilt samarbetsuppdrag för barn och unga i riskzonen samt ett särskilt samarbetsuppdrag för boendeprocessens mjuka frågor.

Nämnden ska medverka med socialrådgivarkompetens i de familjecentraler som finns och de som kommer att etableras i Borås Stad.

Avhopparverksamheten är ett viktigt uppdrag för nämnden för att stödja personer att bryta med kriminella grupper. Nämnden bedriver ett Mobilt team för unga 13-20 år med missbruk/normbrytande och verksamheten Mini-Maria i samarbete med regionen för unga som har ett missbruk. Nämnden ansvarar även för verksamheten Barnahus i samverkan med regionen, polisen och kommunerna i Borås regionen.

Relationsvårdsenheten med uppdragen Hederssamordning, MIKA-mottagningen (stöd till personer som har sex mot ersättning), Hedersvåld och förtryck ingår sedan januari 2023 i Individ- och Familjeomsorgsnämndens grunduppdrag. Programmet mot hedersrelaterat våld och förtryck anger betydande uppgifter för nämndens verksamhet.

Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås Stad.

3.1.1 Så här genomför nämnden sitt grunduppdrag under kommande år

Individ- och familjeomsorgsnämnden arbetar med en inriktning mot insatser i den egna hemmiljön och det egna nätverket. Utifrån ett systemteoretiskt perspektiv är strävan att arbeta tillsammans med brukare, familjer och nätverk för att få till stånd förändring och för att kunna ge stöd. Vård i den egna hemmiljön och nätverket med olika öppenvårdsinsatser prövas i första hand om detta är möjligt. För att uppnå denna inriktning ser nämnden kontinuerligt över insatserna, utvecklar och förändrar.

Nämnden strävar därför att ytterligare involvera barns nätverk för att möjliggöra placeringar i den enskildes nätverk.

Nämnden arbetar med att utveckla samarbetet med Vuxenpsykiatri, Primärvård och övrig sjukvård. Nämnden har olika boendeformer för skilda behov och kategorier. Lars Kaggsgatans stödboende har omstrukturerats under 2023 och även i övriga boenden behövs översyn under 2024 för att förbättra och effektivisera dessa. Vuxenverksamheten kommer att utveckla ytterligare sin uppsökande verksamhet riktad mot de som är i hemlöshet ingår i denna satsning.

Ett nytt sätt att möta grunduppdraget avseende ungdomar har skapats i form av organiseringen i Ungdomscentrum. Även verksamheten som arbetar med målgruppen 0-12 år samt de med annan problematik i åldersgruppen 13-17 år har inlett ett utvecklingsarbete utifrån olika arbetsmodeller som verksamheten tagit fram såsom Signs of Safty och Familjehemsverksamheten har tagit fram en strategi för att bättre uppfylla sitt grunduppdrag

3.2 Uppdraget som arbetsgivare

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är en angelägen fråga och förutsättningarna varierar inom förvaltningens olika områden. Forskning visar att det finns ett antal gemensamma faktorer hos friska organisationer, bland annat ett närvarande ledarskap, delaktighet och påverkansmöjligheter för all personal, systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) i vardagen, bra introduktioner och kompetensutveckling genom hela arbetslivet.

En strategisk kompetensförsörjningsplan har tagits fram för att bidra till att säkra att antalet medarbetare med rätt kompetens ska finnas. Det innebär att nämnden behöver ta tillvara, utveckla och styra medarbetarnas och organisationens kompetens för att uppnå verksamhetsmålen. Nämndens kompetensförsörjningsplan fokuserar både på välkända friskfaktorer och på områden som identifierats specifikt på Individ- och familjeomsorgsförvaltningen för att kunna rekrytera och behålla personal.

En strukturerad och gedigen introduktion bidrar till att ge nya medarbetare en god start i sitt yrkesutövande, förståelse för sitt sammanhang och skapar trygghet i rollen. Under 2023 byggdes en förvaltningsövergripande digital introduktion. En digital introduktion möjliggör att nya medarbetare får samma information så snart som möjligt efter att man påbörjat sin anställning. Den kommer att kompletteras med en "på plats-introduktion".

Individ- och familjeomsorgsnämnden genomför under 2023 Chefoskopet via ledning av Organisationshälsan, där syftet är att kartlägga chefernas, metodhandledarnas och samordnarnas organisatoriska förutsättningar och förtydliga samtliga roller och mandat. Ett av målen med Chefoskopet är att deltagarnas samtliga arbetsuppgifter hamnar på rätt roll samt ger förutsättningar för rimliga arbetsförhållanden..

Nämnden strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare. Marknadsföring har varit en viktig faktor under 2023. Deltagande på mässor och film där nämndens medarbetare syns i sociala medier och på Borås stads intranät. I mätningar har dessa filmer fått en god spridning och mycket trafik in till vår nämnds egna intranät där vi beskriver vidare kring våra befattningar och vårt uppdrag.

Förvaltningens största yrkesgrupp är socialsekreterare. Att lyckas med kompetensförsörjningen av socialsekreterare är en förutsättning för förvaltningens verksamhet. En handlingsplan kopplat till nämndens övergripande kompetensförsörjningsplan har tagits fram specifikt för denna yrkesgrupp. Handlingsplanen innehåller konkreta aktiviteter för att vända kompetensförsörjningsutmaningen och har tagits fram i nära samarbete med chefer för denna yrkesgrupp.

Inom barn och unga myndighet ställer verksamheten om arbetsmetoder och arbetssätt. Verksamheten har i sitt utvecklingsarbete tagit inspiration av andra kommuner som infört arbetsmetoden Signs of Safety. Nya arbetssätt innebär att socialsekreterarna får en tydligare struktur på sitt utredande arbete samt en tydlighet när man blir tilldelad ärenden. Arbetssättet innebär även att man arbetar i team med sin metodhandledare.

Arbetsmiljön är en mycket viktig faktor och förutsättning för att kunna leverera en god socialtjänst och att vara en hälsosam och attraktiv arbetsgivare. Ett systematiskt sätt att arbeta med och följa upp arbetsmiljön finns sedan flera år via det så kallade SAM-hjulet. En nära och god samverkan med fackliga organisationer krävs för att möta nuvarande och framtida utmaningar. En frisk arbetsplats kräver en ständig dialog om arbetsmiljön och ett öppet klimat. Tillsammans kan vi identifiera viktiga friskfaktorer för ett hållbart arbetsliv.

3.3 Mänskliga rättigheter

Våld i nära relationer är ett folkhälsoproblem och en kränkning av mänskliga rättigheter som kan få allvarliga konsekvenser för den som drabbas. Personer som är utsatta för våld i nära relationer kan bland annat behöva stöd och hjälp från socialtjänsten, vård eller behandling från hälso- och sjukvården och behov av kontakt med rättsväsendet. Socialnämndens ansvar för olika grupper som är utsatta för våld i nära relationer finns i en särskild bestämmelse i 5 kap. 11 § socialtjänstlagen, SoL, den så kallade brottsofferparagrafen. Bestämmelsen lyfter särskilt fram brottsoffer, våldsutsatta kvinnor och barn som utsatts för brott. Bestämmelsen klagör även att barn, som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående, är brottsoffer. Utifrån det politiska programmet mot hedersrelaterat våld och förtryck framgår också att vi alltid ska utgå ifrån ett rättighetsperspektiv i allt vårt arbete mot hedersvåld, det innebär bland annat att vi utgår ifrån att all form av hedersvåld är ett brott mot mänskliga rättigheter och internationella konventioner (bland annat Istanbulkonventionen)

Mänskliga Rättigheter (MR) nätverket i Borås stad planerar en rättighetsmånad i vilken IFO har

möjlighet att ha MR-främjande aktiviteter. IFO representeras årligen på Pride.

IFO främjar livsvillkor bl. a utifrån artikel 25: *Var och en har rätt till en levnadsstandard tillräcklig för den egna och familjens hälsa och välbefinnande, inklusive mat, kläder, bostad, hälsovård och nödvändiga sociala tjänster samt rätt till trygghet i händelse av arbetslöshet, sjukdom, invaliditet, makas eller makes död, ålderdom eller annan förlust av försörjning under omständigheter utanför hans eller hennes kontroll.*

Förvaltningen har påbörjat ett arbete för att utveckla Barnkonsekvensanalyser i bl a tjänsteskrivelser och utredningar. Det planeras utbildningar och en arbetsgrupp har bildats för att fördjupa analyserna.

3.4 Så här följer nämnden upp sitt uppdrag och ansvar

Individ- och familjeomsorgsnämnden följer upp Nämndens grunduppdrag i samband med tertialrapporter och årsredovisningen. De områden som är av särskild vikt för att nå grunduppdraget beskrivs i text och med nyckeltal. Rapporterna och redovisningen bygger på styrning och ledning samt uppföljning av kärnverksamheten i linjen. Uppföljningsmöten i chefsleden samt med ekonomichef genomförs månatligen och enhetscheferna gör en skriftlig rapportering via enhetsrapporter.

Annan uppföljning som nämnden gör under året utifrån grunduppdraget är:

- Resultat och analys av det systematiska kvalitetsarbetet och arbetet med patientsäkerhet sammanfattas årligen i en patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse.
- Brukarundersökningar och egenkontroller av olika slag.
- Socialstyrelsens årliga sammanställning - Öppna jämförelser.
- Sammanställning och analys av inkomna synpunkter.
- Redovisning av ej verkställda beslut inom tre månader.

Varje år genomförs uppföljning gällande avtal för privata utförare vilket sammanställs i en årlig redovisning. Den sammanställda redovisningen från uppföljningen av privata utförare rapporteras av nämnden till Kommunstyrelsen.

Nämnden har beslutat om tre fokusområden utifrån uppdrag och visionsområden.

- Fokusområde 2, Ett Borås med trygga och hälsosamma individer genom hela livet, kopplas till utveckling av familjehemsvården med målen är att öka andelen interna familjehem och nätverksplaceringar, att minska sammanbrott och att öka andelen hälsoundersökningar för placerade barn.
- Fokusområde 3, Hälsosamma arbetsplatser och hållbart arbetsliv, hänger ihop med kompetensförsörjning avseende framförallt myndighetsutövningen där, målen är att öka attraktiviteten som arbetsgivare, att minska antalet vakanser avseende handläggare inom myndighetsutövning och att minska antalet konsulter. Kompetensförsörjningsplanen följs upp separat i egen handlingsplan.
- Fokusområde 5, Ett Borås som verkar för förebyggande arbete, integration och trygghet, kopplas till insatserna för unga med normbrytande beteende och kriminalitet med mål att få fler unga i åldern 13-23 med normbrytande och missbruk i tidiga öppenvårdsinsatser.

Under hösten 2023 kommer verksamheterna att arbeta med aktiviteter och att ta fram ytterligare indikatorer kopplat till grunduppdraget och fokusområdena.

3.4.1 Indikatorer

Indikatorer													
<p>Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.</p> <p>Utfall 2021 8</p> <p>Utfall 2022 8,1</p> <p>Utfall 2023 8,6</p>	<table border="1"> <caption>Data for Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>7,0</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>8,5</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>7,0</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>8,1</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>8,6</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2019	7,0	2020	8,5	2021	7,0	2022	8,1	2023	8,6
År	Utfall (%)												
2019	7,0												
2020	8,5												
2021	7,0												
2022	8,1												
2023	8,6												
<p>Så nås målet för indikatorn</p> <p>Nämndens högsta sjukfrånvarotal tangerades under pandemin. För hela 2021, 2022 och början av 2023 har nämnden närmast sig nivåerna innan pandemin, detta trots att inte alla medarbetare inom nämnden haft samma möjlighet till distansarbete. Det är främst korttidsfrånvaro dag 1-14 och långtidsfrånvaron 91+ dagar som står för de höga sjukfrånvarotalen. Under 2021, 2022 och första halvåret 2023 har HR-enheten gjort en särskild satsning kring minskning av långtidssjukfrånvaro genom nära samarbete med cheferna i flera rehabiliteringsärenden.</p> <p>Fortsatt är fokus framåt att arbeta med tidiga insatser på individ- och organisationsnivå, att erbjuda en bra fysisk arbetsmiljö, att utveckla specialistkompetens och metodstöd samt handledning i myndighetsutövande befattningar. Satsningar med stöd av organisationshälsa har genomförts inom Barn- och unga myndighet och för hela förvaltningen genom att nämnden via enheten Organisationshälsa arbetet med Chefoskopet.</p>													
<p>Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %</p> <p>Utfall 2021 55</p> <p>Utfall 2022 64,9</p>	<table border="1"> <caption>Data for Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>64,9</td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	2019	55	2020	55	2021	55	2022	64,9		
År	Utfall (%)												
2019	55												
2020	55												
2021	55												
2022	64,9												
<p>Så nås målet för indikatorn</p> <p>Förvaltningens hälsoinspiratörer ska med stöd av HR-funktionen uppmuntra till aktiviteter som gynnar hälsa och friskvård. Under verksamhetsåret bjuds medarbetarna in till aktiviteter som syftar till att ge dem goda förutsättningar och stärkt kunskap kring hur de kan arbeta för en hälsosam arbetsplats.</p> <p>64,9 % av nämndens medarbetare nyttjade friskvårdsbidraget under 2022. En ökning från föregående år med närmare 10 %. I snitt nyttjade dessa medarbetare 90 % av den totala bidragssumman, en ökning från föregående år med 20 %. Insatser har gjorts kring att informera om de förmåner som man har som medarbetare samt om personalklubben MerKraft och dess aktiviteter.</p>													

3.4.2 Verksamhetsmätt

3.4.2.1 Individ- och familjeomsorg.

Barn och ungdom 0-20 år

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Årsutfall 2022	Budget 2023	Budget 2024
Antal aktualiserade barn och ungdomar	2 319	2 519	2 594	2 600	2 600
Andel aktualiserade av totala antalet 0-20-åringar, %	8,4	8,9	9,1	8,9	8,8
Antal barn och unga med heldygnsinsatser	209	259	248	230	240
Antal barn och unga med öppenvårdsinsatser	524	536	520	550	550
Antal ensamkommande barn med heldygnsinsatser	19	10	14	8	8

Måtten i budgeten för 2024 utgår ifrån de ekonomiska ramarna. Beräknad prognos utifrån behov förväntas bli högre. ev se över denna formulering.

Vuxen

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Årsutfall 2022	Budget 2023	Budget 2024
Antal aktualiserade personer mellan 21-64 år	510	557	599	600	620
Andel aktualiserade av totala antalet personer mellan 21-64 år (%)	0,6	0,9	0,9	0,7	0,7
Antal vuxna personer över 20 år med heldygnsinsatser	109	112	130	105	110
Antal vuxna personer över 20 år med öppenvårdsinsatser	186	189	207	200	200

3.5 Samarbeten för att klara nämndens uppdrag och ansvar

Nämnden har flera målgrupper i olika åldrar med varierande behov. För att klara sitt uppdrag krävs samarbete med andra nämnder, externa parter och vårdgivare. Nedan nämns några av dem som är viktiga för nämndens grunduppdrag.

Ungdomsmottagningen som drivs av Regionen och Nämnden är viktig för att kunna ge ungdomar ett alternativ med låg tröskel för att få stöd för sin hälsa.

Nämnden samarbetar med Kvinnojouren och har även ett Idéburet Offentligt partnerskap (IOP) med dem.

Spädbarnsverksamheten drivs av Regionen. Nämnden är medfinansierad. Verksamheten erbjuder nyblivna föräldrar ett stöd under barnets första år. Ofta identifieras behovet av mödrahälsovården som initierar samverkan och beslut om insats via spädbarnsverksamheten.

Utväg som finns inom Regionen (delfinansierad av nämnden) är ett stöd till kvinnor som utsatts för övergrepp och misshandel.

Mini-Maria och Barnahus är andra samarbeten tillsammans med kommunerna i Sjuhärad, Polismyndighet, Åklagare samt Regionen.

Inom ramen för socialt hållbart Borås sker samverkan med många av Borås stads förvaltningar. Integrerat team, Socialrådgivare på mötesplatser, socialrådgivare på familjecentraler är exempel på förebyggande insatser som sker i samverkan. Socialrådgivare på mötesplatserna i de två särskilt utsatta områdena har tillsatts och finansieras av statsbidrag. I samverkan med Grundskolenämnden, Fritids- och folkhälsonämnden samt polismyndigheten startades hösten 2022 ett integrerat team. Verksamheten ska öka det strategiskt uppsökande sociala arbetet mot unga individer med förhöjd risk för kriminalitet, missbruk eller annat normbrytande beteende och riktar sig till unga i högstadieåldern, 13-16 år. Även denna verksamhet finansieras med statsbidrag. Team Domino är en insats som sker för att öka skolnärvaro där nämnden samverkar med Grundskolenämnden.

Kommunerna i Sjuhärad har startat ett samarbete för att gemensamt utveckla arbetet med placeringar av barn och unga. Arbetet ska stimulera och förbättra förutsättningarna att arbeta med placeringar på ett effektivt och kunskapsbaserat sätt. FoU Sjuhärad har inom ramen för detta arbete fått ett uppdrag att genomföra en kartläggning och en nulägesanalys i kommunerna.

4 Kommunfullmäktiges fokusområden

4.1 Ett Borås med trygga och hälsosamma individer genom hela livet

4.1.1 Utveckling av familjehemsvården

Så här bidrar nämnden till Kommunfullmäktiges fokusområden

Bristen på familjehem är ett bekymmer både i Borås Stad och nationellt. Forskning i ämnet rekrytering av familjehem är begränsad och effekterna av olika åtgärder är svåra att mäta. Antalet placerade barn i familjehem har ökat. Särskilda utvecklingsåtgärder har riktats mot förvaltningens familjehemsenhet i omgångar.

Individ- och familjeomsorgen bidrar till KF;S fokusområde genom att de barn som är behov av samhällets insatser i form av familjehemsvård får en god och nära vård. En god matchning, i första hand inom barnets nätverk, och med individuella insatser ger förutsättningar för trygga och hälsosamma individer.

Andelen interna familjehem har ökat som en följd av att vi arbetar mer systemiskt kring barnets nätverk. Arbetet behöver fortgå och förstärkas både kring rekrytering av interna familjehem, att utforska, motivera och engagera barnets nätverk i större utsträckning samt minska sammanbrott. Vidare

ska vi fokusera på insatser och förutsättningar för att de familjehemsplacerade barnens hälsa och skolgång ska uppmärksammas och förbättras.

Så här följer nämnden upp att den bidrar till Kommunfullmäktiges fokusområden

Nämnden kommer att följa arbetet och ta del av indikatorer vid tertiärrapporter och årsredovisning.

Samarbeten för att bidra till Kommunfullmäktiges fokusområden

Att initiera, motivera och stötta nätverket till de barn som utreds är en förutsättning för ett samarbete med anhöriga och närstående till barnen. Utöver ett direkt samarbete med barnens nätverk krävs ett gott internt och externt samarbete mellan de professioner som har kontakt med barnet och dess familj.

4.1.2 Utveckla öppenvården för att förkorta placeringstid på institution.

Så här bidrar nämnden till Kommunfullmäktiges fokusområden

Den forskning som finns visar att Barn och ungdomar inte skall vårdas längre än tremånader på institution. Därefter bör barn och ungdomar återgå till sitt hem med effektfulla insatser. (Undantag finns alltid). För att nå målet införs nya arbetssätt på Barn och Familjecentrum och nystartade Ungdomscentrum. Arbetet kommer följas på individ nivå av verksamhetscontrollern. Därutöver kommer metoder och arbetssätt på dialogcentrum ses över.

Så här följer nämnden upp att den bidrar till Kommunfullmäktiges fokusområden

Nämnden kommer följa resultatet i tertiärrapporter samt statistik och budget avstämningar varje månad

Samarbeten för att bidra till Kommunfullmäktiges fokusområden

Samarbetet mellan öppenvården och Ungdomscentrum och Barn och Familjecentrum behöver intensifieras. I

4.2 Hälsosamma arbetsplatser och hållbart arbetsliv

4.2.1 Individ- och familjeomsorgsförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Så här bidrar nämnden till Kommunfullmäktiges fokusområden

Genom att ha en levande och funktionell kompetensförsörjningsplan med fokus att vara en attraktiv arbetsgivare. Vi vill öka attraktiviteten i att arbeta inom social omsorg. Vi arbetar för ett gott arbetsgivarvarumärke genom att använda olika kanaler och nå ut till arbetsmarknaden och vi ska skapa ett positivt narrativ om individ- och familjeomsorgen som en bra arbetsplats.

Medarbetarna ska ha den utbildning och kompetens som behövs för att kunna genomföra sina arbetsuppgifter med klienterna i fokus och på ett rättssäkert sätt inom de ramar som är givna för respektive profession. Vi arbetar för att medarbetarna ska ha inflytande över sitt arbete och att de ska känna trygghet i sin roll.

Det pågår utvecklingsarbete gällande arbetsmiljön och arbetsvillkoren inom förvaltningen, vilket kommer att fortsätta under kommande år. I det ingår att se över förutsättningarna för medarbetarna att kunna göra ett bra jobb bland annat genom yrkesrollens status, rimlig arbetsbelastning, alternativa karriärvägar och bra arbetsvillkor.

Så här följer nämnden upp att den bidrar till Kommunfullmäktiges fokusområden

Vid tertialrapporter och årsredovisning.

Samarbeten för att bidra till Kommunfullmäktiges fokusområden

Aktiv och nära samverkan med enheten central Personal och förhandling samt med Medarbetarcentrum, organisationshälsa, högskolor, universitet och folkhögskolor, och förvaltningar med liknande professioner.

4.3 Ett Borås som verkar för förebyggande arbete, integration och trygghet.

4.3.1 Utveckling av arbetet med unga med normbrytande och kriminalitet

Så här bidrar nämnden till Kommunfullmäktiges fokusområden

Forskningen om varför barn och unga begår brott är omfattande och visar att orsakerna till att barn utvecklar ett normbrytande beteende är individuella.

När barn tidigt visar ett normbrytande beteende ökar dock risken för att beteendet fortsätter. Det är därför viktigt att snabbt identifiera och erbjuda stöd, både tidigt i ålder och tidigt i en problemutveckling. För att få en helhetssyn och för att nå framgång i det brottsförebyggande arbetet krävs därför tidiga insatser och en väl fungerande samverkan mellan socialtjänsten och andra relevanta aktörer.

Omorganiseringen 2023 med tillskapandet av Ungdomscentrum innebär en samlokalisering och ett organisatoriskt sätt förena enheter inom IFO som idag redan arbetar med målgruppen. Det övergripande syftet med Ungdomscentrum är att inom förvaltningen skapa bättre förutsättningar för att möta och tillgodose behov hos unga med normbrytande beteende och/eller kriminalitet samt att ge enheter, medarbetare och chefer mer hållbara förutsättningar. Genom den nya organiseringen ges förutsättningar för god och effektiv samverkan på många olika plan. Vi ska upptäcka och identifiera barn som är i behov av stöd i ett tidigt skede samt att erbjuda och motivera föräldrar och barn att ta emot hjälp för att bryta en negativ utveckling genom att utveckla gemensamma och mot målgruppen riktade arbetssätt.

Så här följer nämnden upp att den bidrar till Kommunfullmäktiges fokusområden

Nämnden kommer att följa arbetet och ta del av indikatorer vid tertialrapporter och årsredovisning.

Samarbeten för att bidra till Kommunfullmäktiges fokusområden

Genom Socialt Hållbart Borås samverkar flera förvaltningar runt främjande, förebyggande och biståndsbedömda insatser. Samverkan med andra aktörer, som polis, skola och civilsamhället är avgörande för att nå resultat.

5 Särskilda samarbetsuppdrag till nämnder och styrelser

Kommunfullmäktige har fördelat ut ett antal särskilda samarbetsuppdrag som ett sätt att tydliggöra ansvar och befogenheter i frågor som har gemensam karaktär. IFO-nämnden har två särskilda samarbetsuppdrag.

1. Barn och unga

IFO-nämnden har ett samarbetsuppdrag avseende barn och unga.

Hur nämnden ska arbeta med uppdraget:

Genom samverkan med övriga nämnder som möter barn och unga, identifiera barn och unga i riskzonen utformas ett effektivt och tvärprofessionellt stöd, individuellt eller i grupp. I Borås finns samarbetsstrukturerna Säker och trygg Borås och Socialt Hållbart Borås. Målområdet inom Socialt Hållbart Borås "En god start i livet och goda uppväxtvillkor", har en egen ledningsgrupp och en beredningsgrupp till sitt stöd för att utveckla arbetet mot olika delmål. Nämnden har representation i såväl ledningsgrupp som beredningsgrupp. Flera samverkande insatser har byggts upp, Kommunalt aktivitetsansvar (KAA), Team Domino och det Integrerade teamet. Utökningen av antalet fältassistenter och socialrådgivare på mötesplatserna är finansierade med medel från Socialstyrelsen riktade mot socialt utsatta områden.

I närvårdssamverkan finns en lokal arbetsgrupp med förskola, skola, socialtjänst, region, inbegripet primärvård. Vid samverkan kring en enskild individ används SIP (Samordnad individuell plan). Nämnden har ett nära samarbete med Grundskolan.

Målsättningen är att genom en god samverkan se till att barn och unga i riskzonen får det stöd och den hjälp de behöver. Fler koordinerade insatser ger bättre effekt i stödet och ökar barnets förutsättningar att få hjälp tidigt.

Samverkan följs upp via SIP vilket görs två gånger per år och används för förbättringsarbete. Samverkan inom ramen för socialt hållbart Borås följs upp separat.

2. Boendeprocessen

Nämnden har ett samarbetsuppdrag avseende boendeprocessen genom en väg in för rådgivning och vid behov ett utredningsförfarande för människor i en hemlös situation med behov av insatser ifrån socialtjänsten. Nämndens målgrupp har förändrats avseende brukare med en större och mer komplex problematik utifrån en samsjuklighetsproblematik vilket kräver andra insatser. Neddragningar inom psykiatri påverkar nämndens budgetram negativt.

Hur nämnden ska arbeta med uppdraget:

Genom riktade statsbidrag i arbete med hemlöshetsstrategin "Bostad först" avses att sätta ytterligare fokus på uppsökande arbete av hemlösa samt utöka samarbete och överenskommelser med bostadsbolagen i Borås. Fortsatt samverkan behövs internt med övriga nämnder för att identifiera utsatta grupper som är socialtjänstens ansvar.

Nämnden samordnar det vräkningsförebyggande arbetet som bidrar till att människor inte hamnar i en hemlös situation.

Målsättningen är att antalet personer, som är hemlösa utifrån Socialstyrelsens definition av hemlöshet inte ska öka. Långsiktigt är målet att minska antalet hemlösa.

Samarbetet följs upp genom Hemlöshetskartläggningen och inom ramen för Socialt Hållbart Borås.

6 Resurser

6.1 Resultat

6.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

Post	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024:1
Summa intäkter	42 897	36 728	48 428	31 606

Post	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024:1
Summa kostnader	-420 083	-452 726	-473 628	-456 124
Buffert (endast i budget)	0	-4 202	0	-4 282
Nettokostnader	-377 186	-420 200	-425 200	-428 800
Kommunbidrag		420 000	420 200	428 800
Resultat jämfört med kommunbidrag		0	-5 000	0
Akkumulerat resultat		0	0	0
Nettoinvesteringar				

6.2 Ekonomiska förutsättningar

Individ- och familjeomsorgsnämndens kommunbidrag för år 2024 är 428 200 tkr. Jämfört med budgeten 2023 har nämnden fått en ökning med 8 000 tkr. Löner uppräknas med 3,3 % och köp av vård/tjänster uppräknas med 1,8 %.

Nämnden har avsatt en buffert på 4 820 tkr som främst förväntas behövas för att täcka kostnader för köpt vård.

Nämnden prognostiserar ett underskott för 2023, särskilt inom barn- och ungdomsvården, som till stor del beror på ökningen av antalet aktuella barn och unga som behöver vård på institution och placeringar i familjehem. Dessutom har kostnaderna för köpt vård, särskilt externa HVB (hem för vård och boende), SiS-placeringar (Statens institutionsstyrelse) och konsulentstödda familjehem, ökat avsevärt.

Nämnden har haft ett fortsatt behov av konsulter på grund av svårigheter att rekrytera socionomer till myndighet. Nämnden kommer fortsätta att aktivt arbeta under 2024 med att rekrytera fler socionomer, främst till myndighet, för att på sikt minska behovet av socionomkonsulter. Prognosen är ett fortsatt men tydligt minskat behov av konsulter under 2024. Eftersom det råder stor efterfrågan på HVB-vård och SiS-platser i hela landet har även dygnskostnaderna ökat. Nämnden arbetar strategiskt och långsiktigt med den ekonomiska situationen. Med stöd av statliga medel har satsningar gjorts och fortsätter att göras inom områdena öppenvård, förebyggande insatser och metodutveckling. Syftet är att på lång sikt erbjuda interna insatser och minska behovet av köpt vård. I flera år har nämnden haft en systemteoretisk inriktning, vilket innebär att man söker resurser i den enskildes nätverk. Kompetensförsörjning med fokus på rekrytering och behållande av socionomer är också en viktig del av strategin för att uppnå en balanserad budget.

Nämnden har haft statsbidrag för insatser inom socialt utsatta områden under 2021-2023. Dessa statsbidrag har under 2023 finansierat sex årsarbetare fördelat på två inom Integrerat team, två socialrådgivare på mötesplatserna och två inom fältverksamheten. Samtliga dessa insatser är förebyggande och långsiktiga. Ännu finns inget uttalat kring ytterligare statsbidrag från 2024 och framåt för dessa insatser.

Det finns stora utmaningar i att hålla budgeten i balans under 2024 och det är flera faktorer som kan påverka den. Främst är det mängden av den köpta vården genom främst externa HVB, SiS-placeringar, konsulentstödda familjehem samt behovet av socionomkonsulter.

Nämnden har fått ett effektiviseringskrav om 1 % som motsvarar 4 300 tkr.

Nämndens arbete för att hålla budget i balans samt uppnå effektiviseringskravet uttrycks i följande handlingsplan med åtgärder för år 2024. Nämnden har även antagit en handlingsplan för år 2023 med anledning av att nämnden prognostiserar ett underskott. Samtliga de åtgärder som anges i 2023 års plan förväntas ha effekt till stor del under 2024 och därmed påverka budgeten för 2024, vilket gör att båda

dessa planer är giltiga för att uppnå effektiviseringskravet samt budget i balans 2024. Nedan anges endast det som inte redan finns med i Handlingsplanen för år 2023.

Handlingsplan med åtgärder för år 2024

1. Utreda möjlighet till effektivisering av tjänster inom förebyggande och Öppenvård Barn och Unga.
2. Minska kostnaden för köp av HSL-tjänster för boenden inom Vuxenvård från Sociala Omsorgsförvaltningen. Nämnden strävar efter att uppnå en kostnadsminskning. Nämnden avser att genom utredning och samverkan uppnå denna effekt.
3. Subventioner av frukost och lunchmåltid på Kaptensgatan tas bort. För närvarande erhåller de boende en subvention till en del av kostnaden för frukost och lunch. Detta skiljer sig åt från de andra boende. För att uppnå jämställdhet tas subventionen bort och medför en minskad kostnad på 300 tkr beräknat på helårseffekt för år 2024.
4. Utreda möjlighet till effektivisering av tjänster inom förebyggande och Öppenvård Vuxen.
5. Utreda alternativ till nuvarande akutboende som ska medföra förbättringar avseende lokaler, verksamhet samt minskade kostnader. Myndighet kommer att utöka sitt uppsökande riktat mot hemlösa vilket får ses som en del i att möjliggöra framtida förändringar av akutboendet.
6. Inte genomföra tidigare beslutad utökning av tjänst samt överväga andra effektiviseringsåtgärder inom Träffens verksamhet.
7. Att beakta och ta ställning till lagda utredningsuppdrag i nämndens handlingsplan för år 2023 som avser utredning och förslag till effektivisering inom ledning och central administration samt utredning av en omstrukturering av Kaptensgatans boende.

Nämnden har för att bedriva sin verksamhet ett behov av tillskott utifrån ökade kostnader

Nämnden får betydande effekter av att endast få uppräkningsökning med 1,8% för köpta tjänster. Individ- och familjeomsorgsnämnden köpte vårdinsatser under 2022 motsvarande ca 35 % av budgeten dvs 130 milj. Utöver detta köpte nämnden ca 14 milj. externa tjänster, motsvarande ytterligare 4 %. Inom köpta tjänster förväntas kostnadsökningarna hamna på ca 5-6 %. Skillnaden mellan ramuppräkningsökning och förväntad kostnadsökning beräknas hamna kring 5 milj. kr

Nämnden kommer 2024 därav att göra ett underskott med minst ca 5 milj. under förutsättning att volymen av köpt vård är på samma nivå som för närvarande. Detta för att ha samma nivå av insatser. En förhållandevis stor andel av nämndens verksamhet handlar om att placera barn, ungdomar och vuxna i vård, behandling och boende med eller utan tvång. Detta är verksamhet som är socialtjänstens kärnuppdrag men är samtidigt mycket kostsam. I handlingsplanen finns förslag som förväntas effektivisera och minska dessa kostnader men samtidigt kvarstår stora kostnader som inte är påverkbara för vård i familjehem, Hem för vård- och boende samt för vård på SiS-institutioner. För att utföra detta uppdrag behöver nämnden tillskott och kompensation utöver rambudgeten med 5 milj. kr.

Behov av tillskott utifrån ökade volymer

Antalet anmälda barn och ungdomar har under många år ökat kraftigt vilket också inneburit ökade behov av placeringar utanför det egna hemmet.

Under perioden januari –juni 2023 har 1560 unika barn och unga i ålder 0-20 år aktualiserats till nämnden jämfört med 1482 under samma period 2022. En ökning med 5% vid en jämförelse mellan dessa år. Trenden har varit liknande ända sedan 2017.

Trots denna trend har Borås haft förhållandevis få placeringar jämfört med andra kommuner i samma storlek. Bland de 15 kommuner som finns i segmentet 100 000-200 00 invånare har Borås näst lägsta kostnaden per invånare för barn och unga placerade på HVB och SiS (599 kr/inv) och för familjehemsplacerade den fjärde lägsta kostnaden (933 kr/inv). Utifrån ökning av aktualisering ökar även behovet av placeringar utom hemmet, främst ökar antalet familjehemsplacerade. I genomsnitt under första halvåret 2023 har nämnden haft 176 placerade i familjehem (inkluderat de placerade barn

där vårdsnaden flyttats över till familjehemmet). Detta att jämföra med 168 motsvarande period förra året. Även institutionsvården har under 2023 haft en volymökning.

Individ- och familjeomsorgsnämnden har tidigare år fått volymkompensationer men dessa har inte förmått täcka den fleråriga trend av ökade volymer som varit. Tidigare statistik och analys av utvecklingen i samhället pekar på fortsatt volymökning till 2024. För att upprätthålla nivån på handläggning, utredning och insatser utifrån förväntad volymutveckling behövs ett tillskott om ca 10 milj kr för 2024.

Nämnden prognostiserar ett underskott för 2023 som gör att det kommer att vara svårt att bedriva verksamheten 2024 utan ett tillskott till rambudgeten om sammantaget ca 15 milj.

Nämnden har gjort en handlingsplan med åtgärder för att minska kostnader och anpassa verksamheten utifrån rambudget samt effektivisering om 1 % men behöver ett tillskott för att inte behöva göra mer omfattande åtgärder.

Med anledning av ovanstående äskar nämnden 15 miljoner kr utöver tilldelad rambudget för 2024.

6.3 Verksamhet 2024

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024:1
Central administration				
Intäkt	4 242	480	1 978	480
Kostnad	-16 719	-19 851	-21 349	-20 004
Nettokostnad	-12 477	-19 371	-19 371	-19 524
Politisk verksamhet				
Intäkt	1	0	0	0
Kostnad	-1 856	-2 459	-2 459	-2 758
Nettokostnad	-1 855	-2 459	-2 459	-2 758
Allmän IFO-verksamhet				
Intäkt	7 564	6 401	6 401	8 274
Kostnad	-94 208	-109 874	-109 874	-118 306
Nettokostnad	-86 644	-103 473	-103 473	-110 032
Barn och ungdomsvård				
Intäkt	13 767	6 948	10 948	7 322
Kostnad	-188 658	-183 202	-193 404	-188 013
Nettokostnad	-174 891	-176 254	-182 456	-180 691
Vård av vuxna				
Intäkt	9 380	8 892	8 500	9 105
Kostnad	-110 699	-123 333	-125 941	-120 018
Nettokostnad	-101 319	-114 441	-117 441	-110 913
Flyktingverksamhet				
Intäkt	7 943	6 594	6 594	6 425
Kostnad	-7 943	-6 594	-6 594	-6 425
Nettokostnad	0	0	0	0

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024:1
Övrig verksamhet				
Intäkt	0	0	0	0
Kostnad	0	0	0	0
Nettokostnad	0	0	0	0
Buffert				
Intäkt	0	0	0	0
Kostnad	0	-4 202	0	-4 282
Nettokostnad	0	-4 202	0	-4 282
Totalt				
Intäkt	42 897	29 315	34 421	31 606
Kostnad	-420 083	-449 515	-459 621	-459 806
Nettokostnad	-377 186	-420 200	-425 200	-428 200

6.3.1 Central administration

Central administration

Central administration består av Förvaltningsledning, Kvalitet och utveckling, Ekonomifunktion, HR-funktion samt Socialadministrativa enheten. Nämnden köper ekonomifunktion av Arbetslivsnämnden. Verksamhetscontroller, 50% kopplas till Ekonomi men arbetar tätt tillsammans med verksamhet. Under 2023 har nämnden samlat samtliga socialadministratörer under en och samma enhet och med en gemensam enhetschef. Tjänsten som verksamhetssamordnare inom central administration har samtidigt tagits bort inför 2024.

6.3.2 Politisk verksamhet

Politisk verksamhet består av kostnader för Individ- och familjeomsorgsnämnden samt 50 % av nämndsekreterare.

6.3.3 Allmän IFO-verksamhet

Detta område avser samtliga medarbetare inom Barn och unga myndighetsverksamhet, myndighet Vuxen, Familjerätt, Familjehemsvård, Familjerådgivning, Gemensam mottagningsenhet.

Myndighetsutövning inom Barn och unga har en utmanande bemanningssituation med 16,5 vakanser (juli månads siffror). I augusti 2023 hade nämnden nio konsulter för att tillgodose det behov som genereras av vakanserna. Verksamheten kommer att behöva ha konsulter under resterande del av 2023 men förväntas kunna minska antalet stegvis.

Organisationshälsa har sedan hösten 2022 haft ett uppdrag att arbeta med arbetsmiljön inom Barn- och unga myndighet. Temat är hållbara arbetsplatser samt friskfaktorer och hakar i det arbete och handlingsplaner som redan finns på enheterna. Det har genomförts två mätningar avseende den upplevda hälsan och arbetsmiljön; en i starten av Organisationshälsas uppdrag och en mätning en bit in i uppdraget. Kartläggningen visar på att socialsekreterarna idag trivs och mår bättre på sin arbetsplats, med påtagligt förbättrade resultat efter en relativt kort tidsperiod. Inom ramen för uppdraget håller enheterna på att ta fram en handlingsplan för att säkerställa det goda arbetet. Nya arbetsmetoder kommer införas i befintlig organisation utifrån medarbetarnas önskemål.

Enheterna har idag, våren 2023, betydligt färre uppsägningar i jämförelse med 2022, men rekryteringsläget är fortsatt svårt även om det under hösten har rekryterats in nya medarbetare.

Avgångar socialsekreterare Barn och unga myndighet:

Går till	Avgångar sista juni 2023	Avgångar 2022	Avgångar 2021	Avgångar 2020
Annan kommun/landsting/region	2 st	11 st	5 st	6 st
Statlig verksamhet/bolag	1 st			
Privat verksamhet		1 st		
Inom Borås stad		3 st	1 st	
Annan tjänst inom IFO	2 st	3 st	2 st	2 st
Annan orsak (ex. pension, utköp)	2 st	3 st	2 st	
Totalt:	7	21 st	10 st	8 st

Tabellen ovan visar att antalet avgångar till annan arbetsgivare minskat kraftigt under 2023.

6.3.4 Barn- och ungdomsvård

Borås har två områden som definierats av polismyndigheten som särskilt utsatta områden. Komplexiteten i det sociala arbetet har ökat och inom barn- och ungdomsvården har det skett volymökningar som innebär att antalet barn och unga i behov av vård ökar. Trots det ökande behovet visar jämförelsetalen i Kolada 2022 att Borås (2253kr/inv) har något lägre kostnader för barn och unga än riket (2588kr/inv)

Antalet barn i behov av placeringar på HVB och SIS ökar. Av forskning vet vi att placering på HVB och instruktion bör vara så kortvarig som möjligt. För att ge bra alternativ till vård utanför hemmet tittar verksamheten på mer effektfulla metoder för att vården skall kunna genomföras på hemmaplan.

Även barn inom familjehemsvården ökar med ett tiotal fler placeringar per år. Det senaste året har ett trendbrott skett genom att fler barn placeras i nätverkshem. Förändringen är ett led i det systematiska arbete förvaltningen haft de senaste åren. Arbetet med utökat nätverksarbete kommer fortgå och är en del i det nya arbetssättet som kommer införas på Barn och Unga.

Konsekvenser av rambudget

Borås stad har flera förvaltningar som ger insatser till Barn, unga och deras föräldrar. Det finns ett behov av att strukturera upp vad som är första linjens socialtjänst (förebyggande insatser utan myndighetsbeslut) och vad som är andra linjens socialtjänst (myndighetsbeslutade insatser) och vad som medges inom befintlig och tilldelad budget.

Socialt förebyggande insatser finns inom andra nämnders ansvar. Fritids- och folkhälsonämnden ansvarar för stora delar av det förebyggande arbetet. Även bl.a. Förskolenämnden och Grundskolenämnden har förebyggande uppdrag. Nämndens förebyggande verksamheter medför att barn, unga och familjer i ett tidigt skede och utan biståndsprövning kan erhålla stöd och vägledning. Trots dessa förebyggande insatser och ett utvecklat samarbete och egna öppenvårdsinsatser finns ett stort behov av köpt vård som gör att det är svårt att hålla den tilldelade rambudgeten.

Ett annat utvecklingsbehov som uppmärksammas i verksamheten är stöd till barnfamiljer som tidigare benämndes "hemma hos"-insats. Detta är en insats som är möjlig att ge till föräldrar i behov av stöd för att tillgodose barnens behov under hela barnets uppväxt. En insats som skulle bidra till att kunna undvika placering i familjehem. Detta kommer att tas med i fortsatt verksamhetsutvecklingsarbete.

6.3.5 Vård av vuxna

Som många andra kommuner är Borås stad en segregerad kommun med socioekonomiskt utsatta områden. Borås har två områden vilka definieras som socialt särskilt utsatta där det finns problem med utanförskap, utsatthet, kriminalitet och missbruk i kombination med psykisk ohälsa och som vi kan konstatera ökar i omfattning. Det förutsätter att vi kan erbjuda flexibla öppenvårdsinsatser i samverkan både internt samt med andra huvudmän.

Nämnden arbetar utifrån de Nationella riktlinjerna för vård och stöd vid missbruk och beroende.

Borås har under ett flertal år haft en satsning på egna boenden för missbrukare, vräkningsförebyggande arbete och akutboende som gör att Borås har få hemlösa i förhållande till andra jämnstora kommuner. I och med att antalet äldre ökar samt att målgruppen förändras avseende brukare med komplex problematik med en ökad psykisk ohälsa i samhället kräver det anpassningar av verksamheterna. I detta arbete krävs det samordnade insatser mellan kommun och hälso- och sjukvården, här har vi en utmaning, nu och framåt med att ta fram en hållbar ansvarsfördelning.

Vi ser behov av att se över hur nämnden kan lösa behovet av Hälso- och sjukvård i våra egna boenden samt det boende som drivs på entreprenad. Nämnden har höga kostnader för den köpta hälso- och sjukvården som idag är nödvändig för ett antal brukare.

Nämndens arbete för en gemensam mottagningsenhet där social jour ingår underlättar samverkan och flexibla arbetsmetoder och säkrar kompetens och rättssäkerhet inom förvaltningen.

Konsekvenser av rambudget

Budgetramen ger i grunden förutsättningar att ge verksamhetens målgrupp, personer med missbruk och hemlöshetsproblematik stöd utifrån sina behov. Nämnden ser en ökning av antalet klienter med samsjuklighet vilket förutsätter att samverkan med andra huvudmän tydliggörs när det gäller ansvar och uppdrag.

Detta finns svårigheter att anpassa verksamheterna efter brukarnas behov, framförallt då dessa behov även innefattar psykisk ohälsa i kombination med ett missbruk, vilket följaktligen medför resurskrävande insatser.

Nämnden har inte fullt ut budgeterade kostnader för vård av klienter dömda till Rättspsykiatrisk vård vars placeringar inte går att påverka. Vi har utmaningar med kostnadsövertalningar från Regionen/psykiatrin till IFO som påverkar budgetramen.

Mini-Maria som kan betraktas som en lågröskelverksamhet erbjuder öppenvårdsstöd till ungdomar i risk- och missbruksproblematik. De erbjuder även familjestöttande insatser och kan arbeta med grupper.

Från 1 oktober 2023 gäller nya riktlinjer med 11 timmars sammanhängande dygnsvila. Riktlinjerna kräver schemaförändringar men i dagsläget är det osäkert om grundbemanningen behöver utökas.

Avhopparverksamheten har kommit igång fullt ut med sin verksamhet vilket genererar högre placeringskostnader.

När en patient inom psykiatrin bedöms som färdigbehandlad och betalningsansvar inträder medför det kostnaderna för nämnden i de fall de har så stora behov att de inte kan komma till egen lägenhet med öppenvårdsstöd utan behöver stödboende eller placering inom Hem för vård och boende (HVB).

6.3.6 Flyktingverksamhet

Flyktingverksamheten utgör idag endast en ytterst liten del av nämndens verksamhet och är integrerad i det ordinarie arbetet. Samtliga boendelösningar för ensamkommande barn har avvecklats.

Konsekvenser av rambudget

Antalet ensamkommande barn som anvisas kommunen förväntas fortsatt ligga på en mycket låg nivå. Verksamheten har minskat i sådan omfattning att den numera ingår i det ordinarie arbetet.

6.3.7 Övrig verksamhet

6.3.8 Buffert

En buffert på 4 282 tkr är avsatt. Bufferten beräknas behövas för att balansera kostnader för köpt vård.